

FOAIA POPULARA

PUBLICAȚIE ENCICLOPEDICĂ SĂPTĂMANALĂ

DIRECTOR: ILIE IGHEL DELEANU
REDACȚIA: Str. Doamnei, 19, București

ABONAMENTUL: 5 lei pe an în toată țara
— Cererile trebuiesc a fi însoțite de cost. —

SUMARUL:

Carmen Sylva	de UN BUN ROMÂN
Biografia M. S. Reginei.	„ GR. EN.
Legenda lui Alex. cel mare	„ AL. VÂNTUL.
La revedere	de CONSTANȚA CĂRLOVA
Origina petrecerii de 1 Mai de HELDEL.	
Mărgăritarul	„ D. KARR.
Cronica științifică	„ G. GERARD.
Eduard Pailleron	„ L. I. CON.
Tot bieții țigani	„ ION. OLTEANU.
Despărțire	„ G. CRĂCIUNE. CU.
Eftinirea cărților	„ UN PĂRINTE
Nuvelă de Sf. Gheorghe.	„ AȘ. CHEV. A.
Averile Suveranilor	„ ZAR.
Bibliografie	„ STYL.
Pătașile lui Gulliver	„ ETC. ETC.

Instrăinări: Portretul M. S. Reginei României; Portretul lui Eduard Pailleron; O ilustrație umoristică; 2 clișee în text, etc.

CARMEN SYLVA

Sâmbătă 24 Aprilie țara și-a îmbrăcat haina de sărbătoare, pentru a-și manifesta simpatia și stima ei pentru o femeie de două ori Regină: a țerei românești și a literilor.

Aniversarea zilei numelui, Elisabeta, a Majestații Sale Reginei României, încoronată poetă Carmen Sylva, este pentru toată suflarea românească prilejul bine-venit a-și depune dragostea la picioarele Tronului, unde Acela, mai înalt de cât toți împărații și regii lumii, a voit să facă distinul ca să ne dea o Regină atât de inimoasă, așa de talentată — Soața unui Rege atât de înțelept.

Căci fără îndoială, că Voievozi și Domni avut-am nenumărați înțelepți și viteji, cari, fără a sta în cumpănă, și-au versat sângele pentru creșterea țerișoarei noastre. Neagoe Basarab. Alexandru cel Bun, Michaiu Viteazul, Carol I — suntilde neperitoare de vitejie și iubire de neam.

Dar Domnițe, pline de daruri, al căror nume istoria să ni-l păstreze mare și strălucitor, ca singura, poate, Mama lui Ștefan cel mare, se pare că rare au fost; — aproape nu se află numele lor citat prin hrisoavele acoperite de praf și uitate de vremuri.

Regină inimoasă, femeie fără păreche suflet fără ură și fățărnicie, suită pe Tron pentru a alina nevoile săracimeii, a lega ranele celor loviți, a se pune în fruntea ori-cărei acțiuni de binefacere, — poetă duiosă plină de puterea geniului ce i acoperă fruntea, scrii-

toare distinsă în toată lumea literară. Carmen Sylva dacă și-a săpat un nume neșters în istoria literaturii europenești, apoi și-a ridicat un monument neperitor în istoria evoluțiunii și formării Regatului român, nume încâtenat cu legături indestructibile de acela, plin de vitejie și înțelepciune al Soțului Ei.

CARMEN SYLVA

Doamnă, care și-a trimis Soțul la bătălie — ca mama lui Ștefan cel mare; care și-a dat ultimul dinar pentru a veni în ajutorul celor nevoiași și pentru mărirea instituțiilor țerei — ca Despina Doamna, soața lui Neagoe Voivod; — care a știut să însuflețească cu geniul Ei mișcarea intelectuală a țerei, să nască amorul frumosului, pasiunea muzicii și literilor, și Regină a artelor să se pue în capul acestor mișcări — necunoscute încă la noi.

De ființa Această, Poetă-Regină, va fi legată o legendă plină de poezie și măreție.

Mamele O vor aminti copilelor lor; secolele, anilor ce se vor scurge; istoricii vor amesteca numele-I strălucitor printre paginile în care vor cânta gloria țerei noastre.

Carmen Sylva, Regina noastră a celor puțini, literați, și a celor mulți cuprinși în hotarele României, fi binecuvântată!.

Tu ai făcut să se priceapă că, pe lângă comerț și industrie, care ridică bogăția țărilor mici, există un alt izvor de avuție mai mare, care face ca fama unei țeri să treacă peste hotare, ca bunul ei nume să strălucească peste secole: acela al producției intelectuale a literilor și artelor — necunoscut încă la noi până când distinul Te-a adus nouă.

UN BUN ROMÂN

BIOGRAFIA M. S. REGINEI

Elisabeta (Paulina-Ottilia-Luisa) cunoscută în literatura sub pseudonimul Carmen Sylva, născută în castelul de onrepos (Meine Ruh) lângă Neuwied (Prusia Renană) la 29 dec. 1843.

Ea descinde dintr-o familie a căror membrii au cultivat cu succes literile, științele și artele. Tatul său, Wilhelm-Herman-Carol, prințul de Wied, a publicat lucrări filosofice însemnate, și mama Sa, Maria de Nassau, e cunoscută prin practicarea celor mai înalte virtuți feminine. Prințesa Elisabeta, a arătat din copilărie un spirit independent iubitor de libertate, entuziasmat pentru natură. Sufletul datat melancoliei ascundea un fond de poezie din naștere; grație unei uimitoare facultăți d'a asimila a câștigat o instrucție superioară, a învățat succesiv toate limbile, care merită de a fi învățate, și a studiat toate literaturile. Numeroasele voiajuri, care le făcea în Europa au dezvoltat încă viua sa imaginațiune. La 15 Apr. 1869, s'a căsătorit cu Prințul Carol de Hohenzollern-Sigmaringen. Micul copil născut din acesta căsătorie (8 Sept. 1870), prințesa Maria, o făptură adorabilă, a murit la etatea de 3 ani și jumătate. De atunci prințesa Elisabeta, atinsă grozav în tandrețea de mamă, s'a devotat cu totul și cu pasiune, de a fi mama poporului său, Sforțările sale s'au întins în a răspândi și a desvolta în țară instrucția populară; ea fondă frumoase școli, și făcu să se traducă cărți școlare franceze. Ingrijirea sa se întinse mai cu seamă asupra felelor din toate clasele: ea fondă pentru ele școli speciale de desen, de pictură, de muzică, de canto și de lucru manual. Ea nu desprețui de a ține conferințe literare, elevelor școlii normale.

Ea fondă și numeroase instituțiuni de binefacere. În urma războiului contra Turciei, în timpul în care ea a îngrijit răniții cu un devotament neobosit, supușii M-Sale îi au dat frumosul titlu de „Mama răniților“. La 10 mai 1881, Ea cu Soțul Său primi coroana regală în mijlocul unei manifestațiuni, neuitată de tot poporul. Din copilăria Sa, a început să traducă în versuri toate ideile sële, sub impulsionea unei necesități nerestabile a sufletului său. Scrierile sale sunt d'un farmec pătrunzător prin adevărul sentimentului (fiind-că toate au fost trăite.

Ea s'a făcut mai întâi cunoscută prin două

poeme în limba germană : *Sapho și Hammerstein*, București, 1880, cărora urmară *Stürme*, Bonn, 1881, Culegeri de poezii traduse din românește, *Rumänische Dichtungen*, Leipzig, 1881, *Die Hexe*, Berlin, 1882, poemă inspirată de o statuie de Ch. Cauer; *Leidens Erdengang*, Berlin, 1882-, o serie de povești simbolisând suferința; *Jehovah*, Leipzig, 1882, poemă filosofică al cărui subiect este cântarea existenței lui D-zeu, tradusă în franțuzește; Paris, 1887. Carmen Sylva a fost prezentată publicului francez mai întâi de L. Ulbach care o decise a face o operă scrisă chiar în limba franceză : *Pensées d'une reine*, Paris, 1882-

Una din gândirile Scele : «Nu e de cât o fericire : *Datoria*; nu e de cât o consolatie : *munca*; nu e de cât o bucurie : *frumosul*» resumă de minune starea sufletului Său și scopul ce îl urmărește în viață. Cu timpul poeziile Scele au luat proporții mari. Culegerile : *Meine Ruh*, Berlin, 1884, compusă din balade și romante, bucăți didactice, c'un delicios capitol asupra «Mamei și Copilului», etc., d'asemenea *Mein Rhein* (Leipzig 1884). Mai rămâne a menționa : *Vom Amboss*, Bonn, 1890; o traducție de cântece populare românești *Lieder*; Bonn, 1890; *Frauenmuth*, poemă dramatică, 1890; apoi trei volume de cântece fermecătoare, 1891 : *Heimath*, *Meerlieder*, *Handwerkerlieder*, acest din urmă pus pe muzică de A. Brungert. Ea a adoptat cu preferință Nuvela și Povestea, și dacă produsele imaginației Sale sunt în genere sub acest raport trist, ele au o mare forță dramatică.

Cea mai mare parte au fost traduse în franțuzește : *Gebet*, Berlin, 1882, și *Handzeichnungen*, 1884, de F. Salles (*Nouvelles*); Paris, 1886; *Pelesch-Märchen*, Leipzig, 1883, par L. și F. Salles *Contes du Pêcheur*; Paris, 1884; ele s'au tradus și în românește «Povestirile Peșelui». *Es Klopft*, Ratisbonne, 1887, de Robert Scheffer, cu alte nuvele și balade unite sub acest titlu : *Qui frappe?* Paris, 1889, volum precedat d'o prefață strălucită de Pierre Loti, din care Regina a tradus în limba germană *le Pêcheur d'Islande*, 1888, și care a avut onoarea de a fi oaspe.

Trebue încă d'adoga : *Durch die Jahrhunderte*, Bonn, 1887. Pe urmă ea a atins romanul, dar în colaborație cu d-na Mitte Kremnitz, și numele ambilor autori s'au ascuns sub pseudonimele «Dito» și «Idem».

Operele lor sunt : *Aus zwei Welten*, Leipzig, 1884; *Astra*, Bonn, 1886; 1882 în franțuzește, Paris, 1890; *Feldpost*, Bonn, 1886; *In der Irre*, *Novellen*, 1888; *Rache und andere Novellen*, 1889; *Roman einer Princessin*, 1890, tradusă în franțuzește, Paris, 1891, pe urmă o tragedie, *Anna Boleyn*.

Singură, ea scrisese romanul *Deficit*, 1890. În fine ultima sa operă, *Meșterul Manole*, dramă în versuri, a fost reprezentată la Viena, și aranjată pentru scena engleză de Irvign. A mai scris piese teatrale, ca *Marioara* etc. Mai toate lucrările Sale, au avut mai multe ediții, au fost și ilustrate. Cea mai mare parte au fost traduse în toate limbile din Europa, chiar în cea turcă.

Dacă *Carmen Sylva* e sigură că va cîștiga admirațiunea posterității cu operele Sale grațioase și atingătoare, regina Elisabeta va ocupa în istorie un loc de onoare ca o femeie de o rară superioritate, o mare suverană și o adevărată civilisatoare.

GR. EN.

MĂRGĂRITARUL

Doamnei R...

Tu porți în păr mărgăritar,
În părul negru, mățos.
Și capul când îl pleci în jos,
Din capul tău picură rar
Pe sânul cald și voluptos
O ploie de mărgăritar.

În părul tău am plâns odată
O noapte n'treagă în zadar,
Am plâns iubirea-mi înșelată;
De-atunci, în noaptea n'tunecată
În păr tu porți mărgăritar.

D. KARR.

ALEXANDRU CEL MARE

— IN TRADIȚIUNEA POPORULUI GERMAN —

În secolul al doispre-zecelea se observă următoarea trăsătură fundamentală în literatura germană: mai toate scrierile ce apar în acest timp cuprind un element exclusiv religios, de aceea se poate zice cu drept cuvânt, că sentimentul religios este soarele, izvorul de lumină și de căldură, ale cărui raze se împrăștie în toate direcțiunile și în toate scrierile, ce apar în acest secol.

Conținutul acestor scrieri în cea mai mare parte este legendar, bazat pe tradițiune și transmis din generațiune în generațiune, ca o scumpă moștenire. Totuși, o mare parte din aceste scrieri cuprind un element lulesc.—acesta se datorește împrejurării următoare:

Antichitatea greco-romană a favorizat în supremul grad crearea poemelor legendare, care au exercitat o influență considerabilă asupra feudalismului și a cavalerismului, cele două instituțiuni atât de importante ale Evului Mediu.

Nu trebuie să credem, că subiectele acestor scrieri sunt rezultatul unor studii serioase asupra popoarelor vechi, asupra Romanilor și Grecilor, ori împrumutate din poezia lor; nu nici de cum.

Scrierile acestea sunt produsul unor relațiuni legendare, transmise din gură în gură și împodobite de imaginațiunea fecundă a poporului, de unde poezii și-au împrumutat materialul căruia i-a dat mai târziu un vestmânt și o formă poetică,—alcătuiind poeme mai mari sau mai mici, după importanța subiectului și după talentul și predispozițiunea lor înăscută.

În aceste poeme nu sunt zugrăvite caracterele antice, cu un cuvânt oameni reali ai antichității, dar sunt mai mult niște prelucrări poetice,—niște travestiri în care se atribue persoanelor antice calități exclusiv germane.

Cea mai importantă poemă din acest timp este, fără îndoială, poema intitulată «*Das Alexanderlied*» (Poema lui Alexandru) de preotul *Lamprecht* din *Kölln* (Colonia) care a trăit în prima jumătate a secolului al XII-lea.

Lamprecht s'a servit în compunerea acestei poeme de poema lui *Aubry de Besançon*, în formă de roman, dar a germanisat-o, introducând în ea un spirit independent și conștient, care a exercitat o înrăurire nespuse de mare asupra poporului german, asupra rededeptării spiritului german încorporat în falnicele trăsături, în epoca de glorie și de mărire a lui *Frederic Barbarossa*.

Să ne ocupăm dar cu poema lui Alexandru cel Mare și să vedem în mod sumar, ce cuprinde.

POEMA LUI ALEXANDRU CEL MARE

Alexandru cel Mare, precum rezultat din scrierea lui *R. Curtius* «*De rebus gestis Magni Alexandri*» (Întreprinderile lui Alexandru cel Mare) devenise o figură romantică în antichitatea ce mergea spre declinul ei.

Traul marelui cuceritor e plin de aventuri,—el și-a petrecut viața în orașul *Alexandria* din Egipt, oraș întea-

meiat de dânsul. Aceste aventuri au fost mărite, exagerate,—fie-care generațiune a mai adaus câte ceva propriu al ei și ast-fel se explică și crearea poemelor de asemenea natură mai mult sau mai puțin fantastice, basate pe supranatural și pe imaginațiunea liberă și creatrice a poporului, sau mai bine pe puterea lui de invențiune.

Poema este un reflex aproape fidel al descrierii *popoarelor orientale*, nu mai puțin însă și al *popoarelor creștine din evul mediu*.

Poema cuprinde de asemenea descrierea calităților din *migrațiunea popoarelor*, cum și din *expedițiunile cruciate* și din epoca lui *Alexandru cel Mare*, toate aceste calități sunt, ca să zic așa, întrunite la un loc, printr'un sistem de *generalizare*, basat pe asemănarea calităților.

Toți eroii călători, toți cavalerii crucii și ai sfântului mormânt, salutară pe cuceritorul lumii, îl salutară cu entusiasm silindu-se să'l imiteze și să'l urmeze ca pe un *Ideal* aproape neaccesibil.

Poema lui *Lamprecht* care a fost scrisă în rime pereche,—descrie pe eroii din cea mai fragedă copilărie, în tinerețea prematură și în expedițiunile lui de cucerire, cum și în aventurile lui miraculoase,—pină la moarte. Luptele sunt zugrăvite într'un mod măreț și puternic, ast-fel cum le găsim zugrăvite în cea mai veche poemă germană

(Sfârșitul în no. viitor). A. VÂNTUL, Profesor

LA REVEDERE

Bunicei mele Ecaterina I. Burelly

Pe frageda tulpină a floarei vârstei mele
Cu litere cernite, o scumpă Mamă-mare,
Am scris pentru vecie momentele acele:
În care tu îți dăduseși, vai, ultima suflare!

E prima mea durere ce-o n'ncerc în astă lume,
E pentru n'tăia oară când doliul mă prinde,
Și de acum încolo, o dor, cumplit nime,
Pricep când omul zice : „Ah, dorul mă coprinde“.

Pricep, căci simt în suflet înșifă crud și greu
A ta săgeată care de moarte ea rănește
Fîințele plâpânde, c'un sentiment c'a meu,
C'o inimă curată ce simte și iubeste.

Cunosc destul de bine a providinței lege
Și știu că suverană e moartea peste noi,
Ce fără șovăire în drumul ei culege
Și inimă fericite și inimă în nevoi.

Și-acestei legi fatale și tu fuseși supusă
Cu toate-acestea încă tot nu te pot uita;
Și-acum, când a ta umbră în alte lumi e dusă,
În minte tot mă-e scrisă icoana blândă-a ta.

Iar dacă vre-o dată ar fi să se n'plinescă
Credința cum că omul, când moare, tot nu pierde
Ci trece n'altă lume din gloria cerească,
Atunci nu-ți dau adio, ci-ți zic la revedere!..
14 Aprilie 1899. CONSTANȚA C. CÂRLOVA

Tipografia «Vocea Invățătorilor» s'a mutat în Calea Griviței No. 100.

Din această cauză prezentul no. a întârziat cu 4 zile. Cerem scuze onor. dd. abonați și cititori.

Origina petrecerii de 1 Mai

Toți serbăm ziua de întâi Maiu, și serbarea constă astăzi mai mult într-o petrecere rustică, fără însă să știm pentru ce și de ce sărbătorim această zi?

Serbarea zilei de Maiu se găsește ca obicei pe vremuri la toate popoarele Europei. Ea celebrează deșteptarea vieții vegetale. Se deosebesc două părți: cea d'întâi sărbătorea sfârșitul iernei. Iarna, simbolisată printr'un manechin reprezentând un bătrân, care era la urmă înecat, spânzurat sau ars. Această ceremonie lua uneori titlul de *gonirea morții*, fiind-că iarna simbolizează tristețea, boala și moartea. Adesea, după ce s'a omorât iarna, s'aducea *geniul Primăverii*. Partea principală a sărbătorii de primăvara era plantația arborelui de Maiu, acoperit cu primele sale foi, împodobite cu panglici, ghirlande și coroane, care, după ce a fost plimbat din casă în casă, se planta pe piața satului și se juca împrejurul.

Aiurea, Maiul era reprezentat printr'un manechin sau chiar printr'un tânăr acoperit în întregime cu ramuri verzi.

Jocurile cele mai gustate la această zi erau alergările de cai: învingătorul, proclamat regele lunei Maiu, își alegea o regină cu care presida serbările.

Un alt obicei foarte răspândit era procesiunea muzicală, străbătând câmpurile. O băutură spirtoasă, parfumată cu flori, avea reputația că da celor cari o gusta în ziua de întâi Maiu, vigoarea și sănătatea.

Astăzi aceste serbări istorice au degenerat. Nu știm dacă unde-va în Europa se mai sărbătorește în modul mai sus citat. Astăzi lumea celebrează reînnoirea primăverii eșind la câmp, bând și mâncând.

De câți-va ani socialiștii din Europa au adoptat sărbătorea zilei de întâi Maiu și o celebrează prin încetarea generală a lucrului, contra voinței patronilor. S'a văzut în această încetare universală de lucru un mijloc de a manifesta forța socialismului și organizațiunea lucrătorilor; în multe state însă, ca și la noi spre pildă, unde socialismul n'a prins rădăcini puternice, socialiștii amână serbarea de întâi Maiu pentru Duminica imediat ce urmează.

HELDEL.

EFTINIREA CĂRȚILOR DIDACTICE

Primim de la un onor. d. abonat al nostru articolul de mai jos.

Ii dăm cu plăcere loc, căci în el se reflectă durerile unui părinte și e absolut în vederile noastre.

Anul trecut ajunsese și pe la urechile noastre șvonul că autoritatea școlară superioară a delegat pe d. Rașcan, inspector general al învăț. secundar, să studieze chestiunea cărților didactice și să facă propuneri pentru asigurarea tipării de cărți bune și eftine pentru elevii școalelor noastre secundare.

Au trecut de atunci mai multe luni și n'am văzut nicăeri publicat rezultatul acestui studiu. Nu cum-va concludiunile la care s'au ajuns vor fi fost prea jienitoare pentru unii dintre au-

tori și cititorii prea poftitori de câștig, ca această chestiune a eftinirii cărților să fie încă o dată înmormântată?

Nu noi vom fi aceia cari vom răspunde acestei întrebări.

Cu toate acestea, ne interesează chestiunea în principiu ca s'o trecem prea lesne cu vederea.

Până în prezent, toate dispozițiunile relative la eftinirea manualelor de școală s'au aplicat numai autorilor de la cursul primar.

Și trebuie să constatăm acest lucru: pe când la învățământul primar, printr'o simplă decizie ministerială, s'a fixat autorilor și editorilor o limită de preț, reducându-se prețul pentru o coală tipărită pe hârtie satinată și igienică la suma de 10 bani, cuprinzând inclusiv și cartonatul; autorii și aranjatorii cărților de curs secundar însă au fost lăsați până în prezent în plata Domnului. Cărți care nu cuprind de cât cunoștințe elementare, cărți cu o valoare intrinsecă mică, în care autorul n'are nevoie de multă sforțare de gândire și de originalitate, se vind cu prețuri exorbitante.

Rămîne bietul părinte uimit de sumedenia de bani pe care, la începutul fie-cărui an, o varsă pe la librari, câte 50—100 lei, pentru cărțile trebuitoare copilului său, elev de curs secundar.

O carte de lectură de X. de 20 coale tipărită în mare parte cu cicero și garmond cu linii, se vind cu preț de 3—4 lei, așa că coala tipărită costă până la 20 bani.

Noțiuni de sintaxa Limbei latine de C. D., cu 144 pagini se vind cu 3 lei, adică 33 bani coala.

O colecțiune de piese corale de 32 pagini se vind cu 1,50 lei adică 75 bani coala.

Exerciții practice și studii melodice de B. cu 64 pagini costă 2,50, adică 62 bani coala.

Curs de limba germană de V. P. cu 96 pagini costă 2 lei, adică prețul unei coale e 33 bani.

Sintaxa Limbei latine de G. cu 262 pagini costă 4 lei, adică 25 bani coala.

Geografia româniei de B. cu 253 pagini costă 3,50, ceea ce însemnează 22 bani de coală.

Exemplele se pot înmulți, dar nu e nevoie, căci fie-care le cunoaște.

Ceea ce e mai surprinzător pentru cărțile de curs secundar e că nu se vede cătuși de puțin o concurență, de care poate că ar afirma eftinirea. În loc ca o carte nouă să apară cu un preț mai redus de cât al altora similare, ori în loc ca la o carte existentă să se scoabere prețul, spre a putea susține cu succes concurența, din contră, la cea dintâi i se pun prețuri și mai mari, iar la cele din urmă, — cum se zice în comerț, spre a nu deprecia valoarea cărții — se lasă același preț mare.

Slavă Domnului! Tiparul e eftin, cărțile se pot desface cu miile anual, mai pentru fie-care specialitate existând alte manuale, și cu toate acestea prea puține sunt excepțiunile printre autorii de curs secundar care să se gindească nu numai la capul elevilor, ci și la punga părinților.

Chestiunea eftinirii cărților didactice

de curs secundar se impune. Copiii poporului românesc aunevoe de cultură, o doresc, și nu pot învăța pentru-că prea scump plătesc acest articol numit cărți. Părinții, bieții oameni, se strimtoează, adesea ori își smulg bucata de piine de la gura lor și a copiilor pentru acest articol.

Pentru aceasta este soluțiunea să se fixeze unitatea de preț la coala imprimată și să se impună autorilor de curs secundar.

Cine se va supune dispozițiunilor ministeriale, bine; cine nu, să i se retragă dreptul de vindere a cărților pentru școală. Să se lase absolută libertate pentru scrierea cărților tuturor; (cu legiuita aprobare, negreșit) căci și acesta e un mijloc de a se ajunge la tipărirea de cărți din ce în ce mai bune și mai eftine. O singură excepțiune s'ar face cu autorii clasici, și cu dicționarele: acestea s'ar putea edita de către minister și vinde pe prețul imprimării lor.

O altă chestiune tot atât de interesantă este și cumpărarea cărților direct de la editori: căci dacă de pildă autoritatea școlară ar impune direcțiunilor școlare să cumpere la începutul anului cărțile tuturor elevilor de-adreptul de la autori și editori, s'ar avea un scăzământ de 20-25-30 la sută lei, ceea ce ar fi o mare înlesnire.

Din acești bani, direcțiunea ar reține 5—10 sut. ca fond pentru ajutorarea elevilor săraci, iar restul ar fi socotit ca scăzământ acordat elevilor cari au cumpărat cărțile. De pildă dacă manualele necesare unui elev costă 24 lei, direcțiunea, cumpărând singură furnitura în total, va avea un scăzământ de 6 lei, din care oprind 2,40 (10 la sută) cu fond de ajutor, elevul va plăti în loc de 24 lei numai 20,40 (24—3;60).

Am fi adânc recunoscători actualului domn ministru al Instrucțiunii, — și cu noi toți părinții, — dacă ar lua în mână chestiunea eftinirii cărților de școală și pentru cursul secundar.

UN PĂRINTE.

DESPĂRTIRE

«Dați farmec nopții de nespus

«Luceferii, luna și stele,

«Și tu dai farmec vieții mele

«Stea de sus...!

«O, ce-o mai fi de viața mea

«De al meu suflet sbuciumat,

«Când timplașa de'ndelungat

«Nu te-oi vedea!

«In lacrimi ochii ți se'nneacă?

„Plânși încă eu nu't-am văzut...!

«O, lasă-mă ca să-i sêrut; —

«Șo să le treacă...»

Salcâmu-înalt își cerne floarea

Ei își ieau un bun remas,

Iar în codru-adânc dă glas

Privighetoarea

G. CRĂCIUNESCU.

SCRITORII MARI STRĂINI

† ED. PAILLERON

O telegramă sosită în capitală săptămănele trecute, a anunțat moartea ilustrului scriitor și academician francez, Pailleron. Născut la 17 Septembrie 1834 debută cu un volum de satire în versuri Parasiti. Alcătuiind mai multe piese teatrale Odeonului le jucă celd'ântău. Abandonă poezia satirică și se dedică aproape numai teatrului, scriind pe rând: Ultimul cartier, Lumea în care te distrezi, Menaj fals, Helena, Scanteia (jucată și la noi de mai multe ori), Vârsta ingrătă, În timpul balului, Lumea în care te plictisești etc. etc.

La moartea academicianului Blanc (1882) el fu ales ca membru al celor 40. Decorat cu legiunea de onoare la 1867. Are mai multe volume de teatru, apoi Păpușă (versuri); Amururi și ure (versuri). Discursuri academice, etc.

CRONICĂ
STIINȚIFICĂ

INFLUENȚA MUSICEI

În «Paerson's Magasin», d. Gambier-Bolton, membru în «Societatea zoologică din Londra» a publicat un articol interesant, despre efectele muzicii asupra animalelor. Acest studiu e plin de interes, dar nu toată lumea poate merge în desertul african în timpul furtunei să audă strigătele animalelor care răspund la tunetele groasnice, cum am fost eu, zice d. Gambier.

Este un alt mijloc de a studia această cestiune, un mijloc mai ușor și nu așa de îndrăzneț: acela de a culege observațiile care le obținem în grădinele noastre zoologice, cântând cu vre-un instrument cu care animalele nu sunt obișnuite.

La animale ca și la oameni, muzica are diferite efecte. Unele devin furioase scoțând strigăte desparate, altele ascultă liniștite și calme.

Să zici că aceste experiențe sunt ușoare, asta nimeni n'are s'o creadă; dar rezultatele sunt așa de ciudate, așa de surprinzătoare, că acest studiu devine interesant.

Să leagam mai înteu un instrument. Experiența m'ia convins că vom avea mai mult succes cu o musică ascuțită, de cât cu un instrument cu sunet grav.

Cu trompeta sa fagotul, animalele devin furioase; cu flautul sa oboiul nici nu le atragem atențiunea.

Multe animale sa păsări, de și sunetele vioarei le lasă indiferente, le plac foarte mult acele instrumente de care se servesc vânătorii care imitează sunetele canarilor și al fasanilor. La grădina zoologică «Regent's Parck» am făcut principalele mele experiențe, după ce am studiat multe animale în condițiuni anumite.

Maimuțele m'au tentat mai înteu, căci Maimuțele din grădinele noastre zoologice au foarte puțină ocaziune de a auzi pe muzicanți.

Ast-fel am petrecut ore întregi, în timp ce muzicanții mei cari mă întovărășai, încercau a liniști prin melodiile lor strigățul sêlbat al acestor mici animale. Ar fi imposibil de a descrie în mod precis starea sufletească a maimuțelor când începu vioara în mijlocul certei lor.

Muzicantul începu o bucată veselă; sgomotul lor încetă imediat.

Multe fugeau cu toată forța lor, altele se urcau în cușcă sus.

Am revenit după mai multe zile. Muzicantul a cântat tot repertoriul sêu pe diferite instrumente. Am luat mai multe fotografii.

Maimuța ascultă tristă melodiile unui flaut.

Altă maimuță făcea grimasuri oribile la muzicant.

În sfârșit nu am găsit de cât un singur meloman: *orang-utanul*. A eșit din cușca sa și s'a așezat pe un tripod. Dulcele melodii îl fermecau dar el nu făcea nici o deosebire între muzica veselă și muzica tristă. Voia numai să asculte înainte.

Ochii lui erau fixi spre noi; ședea foarte liniștit. Muzicantul și eu am fost viu emoționați de strigățul și disperarea lui, în momentul când am plecat.

După ce am făcut numeroase experiențe asupra animalelor, am mers să vizităm păsările, și în special aquilele.

Aceste păsări de pradă se arătară bucuroase la auzul muzicii. Ele nu dădea nici un semn de enervare și rămăneau serioase și solemne în tot timpul muzicii, așa că ele păreau cu adevărat seduse.

Era ora repaosului. Muzicantul se apropie de aquila regală cu precauțiune și imită strigățul fasanului. Pasărea de odată se ridică și privește fix pe artist. Până la ultima notă ea rămâne cu privirea fixată; după aceea închide pleoapele și își reia liniștită somnul întrerupt.

Vulturii în cușcele vecine nu arătau cea mai mică emoție; ei ridicau numai capul și se uita la noi crud.

De la elefant nu am obținut nici un rezultat bun, când muzicantul începu ariile cele mai stridente și cele mai fermecătoare. El semulțimea să miste cadențat trompa și coada și dădea, impacientat, din picioare pentru a ne invita să plecăm.

Nu se poate face nici o experiență cu elefanții din grădinele zoologice, de oare ce ei sunt obișnuți cu muzicanții ambulanz și cu strigățul copiilor care se plimbă pe lângă ei.

Mergem la hipopotam. Cine nu cunoaște poziția favorită a lui.

El doarme timp de mai multe ore în colturile cele mai strâmte ale cușcei sale. Trebuie un cutremur de pământ pentru a'l trezi din somn; muzica însă produce acelaș efect.

Aci muzicantul fu recompensat. O mișcare ușoară devine perceptibilă.

Hipopotamul ridică ușor capul, întorcându-l a-lene când la dreapta când la stânga; după aceea își reia poziția sa obișnuită.

Era triumful muzicantului când văzu marii rinocer de India că se apropie de noi.

Carnivorele ne-au primit în diferite moduri. Leoaica dormea profund. La primele note se deșteaptă; era viu excitată. Din toate instrumentele, cimpoiul o plictisește. Când muzica deveni mai strigătoare ea începu să galopeze.

Efectul produs asupra lupului a fost plin de interes. Asculta cu cea mai mare atenție în tot timpul audițiunei, dar când se termină, mare-i-a fost jalea.

În desert ne spun călătorii că lei și șacalii formau cercuri pentru a asculta muzica. Toate aceste povestiri sunt poate veridice, dar lei și șacalii din stabilimentele noastre zoologice nu au aceleaș caracter.

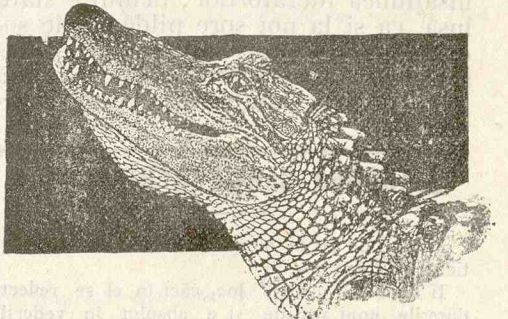
Noi am cântat pe toate instrumentele posibile; de la primele note s'au precipitat în fundul cușcei lor cu coada șarblită și cu dinții scrașnind într'una.

Tigrilor și leoparzilor nu le place muzica. Tigrii culcații nu se sinchiseau de melodiile dulci și suave.

Serpii preferă cimpoiul.

Crocodilul, a cărui poșă luată în chiar acele momente cu un aparat fotografic o dăm, era jumătate în apă se uita la noi cu o figură rizândă!!

Cu ochii mari, inexpresivi și cu dinții în afară.

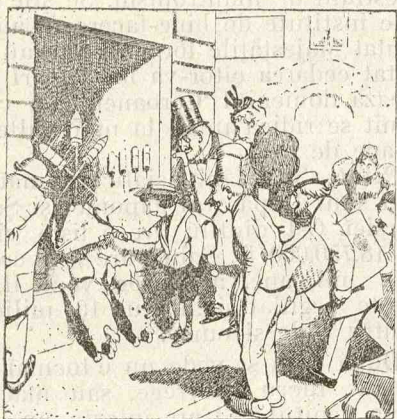
El era atent cât dura o bucată veselă; îndată ce se schimbă într'un cântec trist, dispăru imediat;—toate sforțările noastre fură zadarnice pentru a'l mai aduce la suprafață.

Ultima experiență am făcut'o cu un pelican, care bălbaia încontinuu.

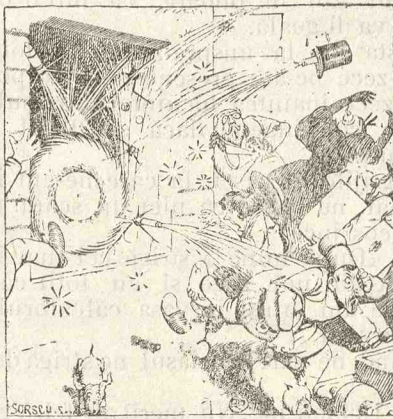
Cum se vede acest studiu este foarte interesant. Nu este numai de cât nevoe a merge într'o grădină zoologică, ci putem face experiențe fie-care din noi, chiar acasă, cu animalele domestice: caii, boii, oile, găinele, găștele etc. etc.

G. GÉRARD

UN MIC ACCIDENT...

Ionică, un ștregar, întorcându-se de la școală, n'avu ce face și, cu o lupă în mână, concentrează razele de soare pe fitilul unei bucăți de artificii.

Lumea adunată să vază ce-o să se întâmple, a plătit frumos curiozitatea ei. Artificiile luând foc au spart geamurile, producând o panică între spectatori.

TOT BIEȚII ȚIGANI...

Un țigan, care tocmai eșise din țenă, întâlnindu-se cu un român, fu întrebat de acesta: „Da ce am auzit, țigane, că ai fost închis; drept este?”

— Drept românico. M'au închis iac'asa pentru nimica toată! Am găsit un cal, și ei s'au pus de m'au închisă.”

— Nu se poate, mă țigane! Trebuie să fi fost altceva?

— fost el, dear nimica toată; adecă se înțelege: am găsit calul *pană nu l'o perdut stăpânul său*.

*

Mergând un român cu un țigan pe drum, iacă văd pe marginea drumului sub un copaci o cioară moartă. Românul se opri și o arătă Țiganului cu degetul, întrebându-l în ris: „Ce leghioană să fie aceea, mă țigane?”

Se uită țigaful; văzu cioara moartă dară nu-i veni să-i zică pe nume, ca să nu se păcălească pe sine însuși; se făcu deci ca și când ar cerceta măi bine cioara, și pus pe gânduri răspunse: „De! rață să fie? — nu este rață că rața are ciocul lătăros! Curcă să fie? — nu e! că curca are ciocul iatagos; prepeliță nu e, că prepelița este pestriță”. Pe urmă se mai gândi Țiganul puțin și văzând că nu mai găsește ce să spună, dete cu piciorul cioara la o parte și-i zise românului: «Las-o dracului încolo, că știu eu ce e».

ION OLTEANU

NUVELA de SF. GHEORGHE

În odaia unde era instalată baia s'a stricat un robinet și finichigiul a cerut zece franci pentru reparație. De oare-ce proprietarul mi-a urcat de curând chiria n'aveam plăcere a suporta cheltuiala. Și la urma urmelor casa, odaia cu baia și robinetul sunt ale proprietarului și nu recunosc pentru ce ași plăti eu pentru el.

Sfârșitul acestui capriciu fu că am încunostințat pe proprietarul casei că: său imi repară robinetul, său mă mut.

Proprietarul se decise pentru cel din urmă. De aceia am căutat altă locuință. Am fost prin diferite cartiere ale orașului și de oare-ce aceasta o făceam trei inși ne-a costat aproape măi mult ca zece franci cursele ce le-am făcut cu trăsura.

După multe osteneli și necazuri am ajuns la un bun rezultat. Am găsit un cuib fermecător, care ne plăcea din toate punctele de vedere, și chiria era numai cu puțin măi scumpă ca aceea a vechei noastre locuințe. Nesocotind aceasta, noua noastră locuință avea toate avantajele posibile, din care spun numai unul: locatarii acestei case erau decisi a o părăsi cu mult înainte de Sf. Gheorghe.

— Soțul meu, ne zicea menagera casei, pe când noi ne uitam la noua noastră locuință, a cumpărat o vilă în care vroim să ne mutăm îndată. Așa că pe la începutul lui Aprilie vă va sta casa la dispoziție.

Vesel, dați arvună și mă întorete fericit acasă.

Soția mea zicea că dacă te muți deja, o astfel de situațiune ar fi una din cele măi plăcute. Avem locuința cu o liberă, lună înainte putem aranja totul ce ar fi eventual necesar și avem atunci o locuință confortabilă și după gustul nostru. Putem comanda camionul de mutare când avem noi poftă și apoi e chiar mult măi eștin ca în ultimele zile când «trebuie» și când nu se găsește destule căruțe nici hamali. Această o să fie de sigur un ideal de mutare.

După ce am plănuțit toate ne-am decis a ne muta la 5 Aprilie.

În acest timp apare pe orizont o tânăra pereche care a pus ochii pe locuința noastră pe care noi o părăsim din cauza robinetului stricat.

Cuibul nostru îi-a plăcut foarte mult. Domnul zise că el caută deja de cinci ani o asemenea locuință și scoase portofoliul din buzunar să dea arvuna intendentului caselor, care a apărut odată cu dânsii.

Înainte însă de a da banii el avu grija să mă întrebe de ce ne mutăm. Eu i-am comunicat cauza mutării la care domnul observă că nici el nu vrea o asemenea locuință, ci preferă una care este în cea măi bună regulă,

Intendentul era aproape să dispere auzind acest răspuns dar el prinse curaj și zise:

— Dar, vă rog, această locuință este deja de la începutul lui Aprilie liberă.

Perechea se uită la noi cu priviri cercelătoare la care eu am povestit că familia, a cărei locuință am închiriat-o, a cumpărat o vilă și de oare-ce menagerii îi plac florile și pomii ea vrea să le planteze singură, și mulțumită acestei împrejurări ne vom putea muta de fapt la 5 Aprilie.

Dupe aceste explicații domnul depuse bucuros arvuna și zise mulțumit că e gata a suportă costul reparației din propriile-i venituri.

Zilele trecură încet și în fine trecu luna Martie. Ne-am zis că acum ar fi timp de a inspecta noua noastră locuință, căci fericiiți cumpărători ai vilei sunt de sigur deja de mult mutați și de mult își plantează menagera florile de pe noua ei proprietate.

Spre dureroasa noastră surprindere găsim pe proprietarii vilei tot în noua noastră locuință și nimic nu avertisa că ei ar fi aproape de mutat. De sigur că despre asta nu fu vorba și din glasul nostru răsuna ceva ca reproș, pe care Paș și priceput îndată.

Menagera căreia îi plăceau florile și pomii, zise după o scurtă ezitare că cumpărarea vilei ar fi cerut măi mulți bani de cât credeau ei și de aceia se găsește într'o mică crisă financiară. S'ar muta bucuros dar măi datoresc asupra chiriei ultimului trimestru o sută de lei pe cari îi pot da abia la ultimul lună.

Enervați, chiar furioși, ne-am depărtat îngropând frumoasele noastre speranțe. La dracu, stam în curioase nedumeriri! Camionul e deja comandat, am păcălit perechea care a închiriat locuința noastră și trebuie să gustăm din mărul acru al mutării la Sf. Gheorghe ca toată lumea.

Ajunși acasă găsim perechea care a închiriat locuința noastră. Au venit să se informeze când se pot muta. Răspunsul ce îi-am dat făcu asupra lor un afect sguđuitor. Nu găseau cuvinte.

Femeia zise aproape plângând că în locuința lor se mută un domn care arată să fie foarte arțăgos și care, ca și noi, a închiriat casa numai fiindcă o va avea goală deja în Aprilie. Îi e frică grozav când arțăgosul domn va auzi că speranțele lui sunt spulberate.

Nu trebuie să asigur că zilele care au urmat erau puțin îmbucurătoare. Dar trebuie să măi arăt că peste patru zile am primit de la domnul care a închiriat locuința mea o scrisoare prin care eram invitat la o întâlnire în cafenea X.

Și despre ce era vorba în acea întâlnire nu mi-a scris, totuși la ora hotărâtă m'am presintat.

În jurul mesei de citit se așezau nouă domni, iar în capul mesei era inițiatorul întâlnirii care mă recomandă celor de față.

După ce această formalitate fu împlinită unul luă cuvântul și spuse în vorbe puține dar bine simțite că toți cei prezenți au închiriat case cu speranța ca să se mute înainte de ter-

men» adică pe la începutul lui Aprilie. Din cauza familiei nenorocite posesoare de vilă suntem cu toții desilusionați, căci dacă această familie nu se mută din casa unde locuiesc nu se poate nici unul din noi mișca din loc. Propunerea sa este ca să plătim în comun suma de 100 lei ce acea familie datorește proprietarului casei. În fine plăcerea de a se muta cine-va comod merită o sută lei.

Propunerea fu, de și domnul cel arțăgos se pronunță contra, primită și eu onorat cu nobila misiune de a înmâna chiriașului noii mele locuințe cei o sută lei, care fură colectați în grabă.

Proprietarii vilei, la care m'am prezentat chiar în acea sară, m'au primit foarte rece; dar când au aflat scopul venirii mele și au zărit cei o sută lei deveniri cu mult mai amabili. Plin de entuziasm îmi declară soțul doamnei că a două dimineată va regula cu proprietarul casei și chiar a două zi se va muta în vila sa. Tot de o dată el adăogă că privește aici o sută lei ca un împrumut și va avea ca o sfântă datorie de a îi înapoia.

La o a doua sedință în cafenea am depus raportul asupra rezultatului intervențiunii mele și cu această ocazie am decis ziua fixă în care fie-care să putem pași spre marea operă. În urmă ne-am despărțit ca să mergem să comandăm camionul, ca totul să meargă în cea mai perfectă regulă.

Eu am trimis un zugrav la noua noastră locuință ca să zugrăvească bucătăria. Nu trecu un ceas și el se întoarce zicând că este imposibil să înceapă ceva, căci familia mai șeade acolo și nici nu știe când se va muta.

Mă cuprinse o furie nebună și așa fi fost în stare să sbor pe aripi acolo. Dar în lipsa acestora m'am mulțumit a pleca cu o trăsură către proprietarii vilei.

Am găsit pe domnul cu o chitară în mână cântând un cântec duios popular. Se vede că avea de gând ca prin duioșia melodiei să facă să mi treacă furia căci nu se lăsă a fi deranjat din exercițiul cântecului.

După ce isprăvi de cântat se adresă către mine zicând:

— Domnul meu, dacă sunteți supărat pe mine, aveți toată dreptatea. Nici eu n'asî mai locui aci dacă nu m'ar sili nevoia. Vila mea este deja gata și datoria de aci mi-am achitat-o, dar îmi lipsesc momentan mijloacele de a putea susține cheltuelile mutării.

Când am comunicat acestea celor nouă colegi ai mei de suferință, cu care am avut întâlnire în cafenea, eși din pieptul fie-căruia strigăte disperate de turburare.

Domnul cel mai cu arțăg a emis ideea să devastăm locuința proprietarului vilei, apoi să incendiem întregul cartier și la această lumină să'l spanzurăm de un felinar.

De și ne plăcu de minune tuturora această genială idee, totuși n'am acceptat-o. Ne-am decis să susținem noi cheltuelile de mutare ale chiriașului boclucaș.

Am cumpus cu toții suma de șeaizeci lei care îi-am eliberat eu domnu-

lui în chestiune contra unei chitanțe timbrate și mă asigură, dându-mi cuvântul său de onoare, că într'o oră vila va fi goală.

Asta era la unspre-zece. La douăspre-zece ne-am prezentat în corpore toți zece înaintea locuinței chiriașului să ne convingem dacă s'a ținut de cuvânt.

Ingrijitorul casei, la care ne-am informat, ne spuse că nici un scaun nu s'a scos încă.

— «După mine!» strigă cel mai infuriat din noi zece și cu toții ca o vijelie am intrat în casa călcătorului de cuvânt.

Când ne zări chiriașul ne strigă des- perat:

— Ucideți-mă! Nu merit alt-fel. Vreau să vă declar tot adevărul. N'am nici o vilă, soția mea din închipuire de înbogățire, s'a lăudat fals. Și nu numai că nu posed nici o vilă, — n'am nici măcar o nouă locuință.

— «După mine!» strigă furiosul dintre noi. «Să-i căutăm acestui om o locuință!»

AȘ. CHE. VA.

AVERILE SUVERANILOR

Țarul Nicolae II posedă 640 milioane de pogoane de păduri și pământ cultivabil, al căror venit anual ar întrece 80 de milioane de franci. Afară de aceasta e proprietar de mine de argint și de aur în Siberia. Primește de la Statul rus 30 de milioane «pentru întreținerea curții sale, și cheltuelile de reprezentare oficială». În total aceasta reprezintă ca de 100-126 milioane pe an.

Abdul Hamid, Sultanul Turciei, primește de la statul său 20 de milioane pe an «pentru cheltuelile palatului și subvenția prinților de coroană.»

Afără de asta are o sumă de venituri care se ridică pînă la 80 de milioane. Cheltuelile haremului și curții sale (care coprinde pînă la 5000 servitori) sunt enorme.

Împăratul Germaniei are, ca rege al Prusiei, o rentă de 15 milioane de mărci, iar ca împărat, o indemnitate de 3 milioane. Posedă importante domenii, vre-o 15 păduri și 50 de moșii. Venitul general e de vr'o 30 milioane.

Lista civilă a Împăratului Austriei Francisc Iosif este de 23,250,000 franci. Francisc Iosif este de alt-minteri un suveran puțin cheltuitor.

Regele Italiei primește 15.000.000 franci și o sumă de subsidii pentru membrii familiei regale.

Tinăra regină a Olandei, Wilhelmina, are lista civilă modestă: abia 2 milioane, dar importante venituri din vasele ei proprietăți.

Alfons XIII are 7 milioane listă civilă. Regina regentă, mama sa, primește 250.000 fr. sora sa mai mare 500.000 franci; cea mai tinăra 250.000 franci; mătușele 800.000 franci și bunicele 1.050.000 franci.

Regele Belgiei primește 4.825.000 fr.
Regele Suediei « 2.925.000 «
Regele Danemarcei « 1.600.000 «
Regele Portugaliei « 2.500.000 «
Regele Greciei « 1.325.000 «

M. S. Regele nostru are o listă civilă de 1.200.000 de lei noi pe an. Dacă ar fi însă numai lista civilă, Suveranii

noștri ar rămâne muritori de foame, căci se știe largitudinea Suveranei în chestiuni de filantropism. Se știe apoi cite institute de bine-facere nu au înființat Majestatea lor. Camerele au mai votat cedarea citor-va moșii cari formează domeniul Coroanei, și a căror venit se ridică anual la mai multe milioane de lei.

Printre Suveranii asiatici cei mai bogați sunt Împăratul Japoniei și Șahul Persiei. Cel dintiū are o listă civilă de 18.750.000 fr. Șahul are o avere de 150. milioane, al căror venit îl primește regulat și în plus 10 milioane pentru rude și curte.

După cum se vede, nu e tocmai displicut lucru a fi rege, sau măcar a avea venitul ce'l are într'un an.

Acum se explică de ce la Teatru se joacă mereu «De-ași fi rege».

CRONICA EVENIMENTELOR

Săptămânele din urmă au fost pline de evenimente, atât pentru țara noastră cât și pentru străinătate. La noi, după retragerea savantului academician, d. Dimitrie Sturdza, șeful autorizat al partidului liberal-național, de la guvern, Majestatea Sa a însărcinat cu formarea noului cabinet pe d. G. Gr. Cantacozino, vechiū parlamentar, fost ministru și cel mai bogat român din Regat. Cabinetul s'a format, noul ministru au depus jurământul, Corpurile legiuitoare au fost adunate și dizolvate în aceeași zi, iar noile alegeri fixate la finele lui Maiū și începutul lui Iunie. Noul guvern, conservator pur, fără concursul junimiștilor, s'a manifestat imediat prin înlocuirea prefectilor, subprefectilor, polițailor și a întregului aparat administrativ, care, din nenorocire, în loc să fie întrebunțat la noi la o bună pază a averii cetățenești și o regulată administrație, a fost în tot-deauna și sub toate guvernele, o unealtă politică bună pentru alegeri. Prefect al poliției capitalei a fost numit d. general Algiu, vechiū polițist, iar prefect al județului Ilfov, d. P. Sfetcu, avocat, fost prefect. Mai multe consilii comunale au fost dizolvate. Cel din București a avut aceeași soartă. În țara întreagă e, pentru un moment, o frământare produsă din cauza înlocuirii funcționarilor, schimbării direcțiunelor, căci fie-care partid are oamenii și vederile sale. — O veste tristă trebuie să anunțăm cititorilor noștri: eminentul dr. Assaky, distinsul profesor universitar, a încetat din viață, în urma unei boale de inimă. Prin această moarte țara a încercat o grea pierdere.

În străinătate s'au făcut numeroase revelațiuni în afacerea Dreyfus. Mărturisiri peste mărturisiri făcute de aceia cari au depus până acum contra nefericitului căpitan, victima unui complot oribil și neexplicabil al marelui stat major francez, au început, a re-leva adevărul: și adică anume că Dreyfus e o adevărată victimă, că el a căzut jertfă uneltirilor generalului Boisdeffre; chiar colonelul Paty du Clam, chiar el a recunoscut plângând că tot ce a instrumentat contra lui Dreyfus era din 'nainte preparat și pus la cale de statul major. Spiritele în Franța sunt rău excitate. Militarismul a primit o grea lovitură, și e încă un mister motivul ce a îndemnat statul major a comite o asemenea nelegiuire.

PAȚANIILE LUI GULLIVER

II

Un agricultor vecin, și bun prieten cu stăpînul meu, îi făcu o vizită într'adins ca să mă vadă și să controleze dacă svonul este sau nu adevărat.

Cînd mă chemară venii imediat.

În urmă fui așezat pe o masă și mersei unde'mi porunca făcînd diferite mișcări cu sabia. Făcui un salut respectos amicului stăpînului meu și'l întreabă în propria lui limbă cum stă cu sănătatea. Acest om er un bătrîn destul de serios la față, și 'și puse ochelarii pentru a mă vedea mai bine și avea niște ochi mari, mari ca de broască la vederea cărora mi-a fost imposibil să nu îsbucnesc în ris.

Stăpînii mei care observase cauza risului mereu se puseră și ei pe ris, ceea ce cam supără pe bietul bătrîn.

Dînsul avea aerul unui sgîrcit fără margini, căci avu neplăcută idee pe care o dete stăpînului meu d'a fi expus pentru bani la un tîrg într'un oraș apropiat, departe de casa noastră vre-o două sute de kilometri. Ideea lui fu primită. O frică grozavă mă coprinse.

A doua zi dimineața, *Glumdalclitch* mica mea stăpînă, îmi povesti toată afacerea, tot ce ascultase de la mama sa. Sărmana fetiță mă strînse la sinul ei, și mîngîindu-mă începu să verse lacrimi.

Îi părea așa de rău că mă despart de dînsa și nu înceta să plîngă gîndindu-se cum voiu fi expus vederii oamenilor și la urma urmei vîndut pentru bani. Cum, asta nu se putea. Părinții ei tot d'auna au spus că *Grildrig* va fi al ei.

Vedea bine, din contră, că este înșelată tot așa ca în anii trecuți cînd primise ca dar un miel și după ce se îngrășase bine, a fost vîndut. Eu din ce în ce deveneam și mai trist.

Stăpînul meu, după îndemnul amicului său, mă puse într'o colivie și la bilciul următor în satul vecin mă luă cu dînsul.

Colivia era bine închisă din toate părțile ca să nu pot scăpa.

Fetița care ne însoțea în acest drum, avusese grije să'mi facă un pat din leaganul păpușei, pe care îl pusese în colivie: cu toate acestea fui așa de agitat în călătoria asta, de și nu dură de cît o jumătate de oră.

Stăpînul meu mergea călare pe un cal care făcea la fie-care pas aproape trei-zeci de metri și sdruncina teribil: colivia în care eram o ținea în mină. Stăpînul meu se dete jos de pe cal la o circiumă unde o-

bișnuia să se oprească tot d'a-una și după îndemnul circiumarului angajă un *gruitrud*, un fel de strigător care să anunțe publicului minunția ce se va vedea în tîrg. De o camdată fui expus la circiuma „Vulturul verde“ unde ne oprisem. Fui așezat pe o masă în sala cea mare a birtului, care era largă aproape de trei sute de picioare. *Glumdalclitch*, ședea lingă mine pe un scaunel aproape de masă, pentru a mă învăța mai bine ceea ce trebuia să fac.

Mă întorsei de mai multe ori spre spectatori și le făcui nenumărate complimente. Lua un degetar plin cu vin, pe care *Glumdalclitch* mi'l dase și'l băui imediat în sănătatea lor. Trăseși sabia din teacă și făcui din nou eserciții.

Fata îmi dete un pai cu care făcui exerciții ca și cu o sabie, după cum învățasem în tinerețe. Fui expus într'o singură zi de două-spre-zece ori și fui nevoit să repet aceleași lucruri pînă ce fui sdrobit de osteneală și de tristeță. Aceia care mă văzuse duseră vestea în toate părțile de minunea neașteptată și publicul era cît p'aci să rupă ușile de la camera unde mă aflam pentru a putea intra.

Stăpînul meu avînd în vedere propriile sale interese nu voia să permită nimănui a mă atinge, afară de mica mea stăpînă, și pentru a evita ori-ce accident, arangiaze bănci de fier împrejurul mesei, la o așa distanță în cît nu se puteau apropia spectatorii. În timpul asta, un ștregar de școlar găsi de cuviință să arunce cu o nucă în capul meu; nuca fu asvîrlită cu așa putere în cît era cît p'aci să'mi spargă capul de ori-ce ea era mare aproape cît un pepene verde. Avusei însă satisfacțiunea de a vedea pe micul școlar scos de ureche din sală de stăpînul meu care se necăjise foc.

Stăpînul meu îmi spuse că'mi comandă o trăsură mai comodă pentru drumul următor, în vedere că eram prea obosit din cauza primului meu voiaj și al spectacolului ce'l dădusem în timp de opt ore continuu, în cît nu mai mă puteam ține pe picioare și aproape pierduse și vocea. Cînd mă întorsei, toți nobilii din vecinătate, care auzise mereu vorbindu-se de mine își dăduse întîlnire în casa stăpînului meu. Erau mai mult de trei-zeci de inși, cu femeii și copii, căci acest ținut, tot ca și Anglia, este foarte populat de nobili fără nici o ocupație. Stăpînul care pricepea bine afacerile negustorești, era hotărît să fiu vîzut de orașele mai însemnate ale regiunii.

Făcîndu-și toate preparativele necesare pentru o lungă călătorie, după ce își regulase afacerile casei și își luase rîmas bun de la soție la 17 August 1703 aproape două luni după sosirea mea, plecaram spre capitala, situată către mijlocul aceluși regat, la vr'o cinci sute de kilometri de locuința noastră. El mă așeză într'o cutie ce o purta la gât îmbrăcată într'un postav din cele mai bune. Scopul stăpînului meu fu de a fi expus în drumul nostru în toate orașelele ce le vom întîlni. Din cînd în cînd ne mai opream din mers, de oare-că *Glumdalclitch* se plîngea că e sdruncinată de mersul calului la trap. Adesea ea îmi deschidea ușcioara de la cutie pentru a lua aer și pentru a putea vedea ținutul.

Trecurăm cinci sau șase râuri mai largi și mai adânci ca Nilul și Gangele și nici un riulet nu era așa de mic ca Tamisa.

În timpul de vr'o trei săptămîni cît ținu drumul fui expus în opt-spre-zece orașe

mari, fără a ține socoteală de număratele sate și castele.

La două-zeci și șase Octombrie, sosirăm în capitală, numită în limba lor *Lorbruldrad* sau *«Mândria Universului»*.

Stăpînul meu închirie un apartament în strada principală a orașului, prea puțin departe de palatul regelui și împărți, conform datinei, numeroase afișe conținînd o descriere miraculoasă a persoanei și a talentului meu. Inchirie apoi o foarte maresală de trei sau patru sute picioare de largă, unde așează o masă de vr'o șeaze-zeci de picioare în diametru pe care trebuia să'mi joc rolul; de jur împrejur închise pentru a împiedica căderea mea. Era destul de îngrozitor pentru mine de a mă sui de zece ori pe zi pe masă pentru a face exerciții pentru desfătarea publicului doritor de minunații. Știam atunci așa ceva, — ceva să vorbesc limba lor și înțelegeam perfect ceea ce se vorbea de mine; pe de altă parte învățasem alfabetul și puteam să citesc și să explic cărțile, căci *Glumdalclitch* îmi dăduse lecții acasă în ore libere; ea purta o mică carte în posunar care era mai groasă de cît un atlas geografic, carte de morală pentru tinerele fete, un fel de catechism.

(Va urma).

JOCURI DISTRACTIVE

Șaradă de d. L. Bordea

Am de spus o ghicitoare
Drăgălașe ca o floare
Și de vrei o ascuțai
Dar atenție îi dați!
Tot cuvântul se compune
Din două părți, și anume:
Cea dintâi și-a doua parte,
Dacă bine se desparte,
Fără greș o să ne dea
Câte-un nume de femeie;
Și, în fine, de voii
P'ambele să le uniți,
Iar, d'asemeni o să dea
Tot un nume de femeie.
O poetă mult iubită
O regină renumită.

ARTIMOGRIF de C. A. Rădulescu, student.

3 1 16 9 20 15 12 la cărți
1 16 18 15 16 15 se rferă la ceva
18 9 14 15 3 5 18 animal mamifer
13 1 18 20 1 nume de femeie
5 12 5 15 16 1 20 1 3 localit. în Transilv
14 5 18 15 14 5 împărat roman
19 16 1 18 1 14 7 8 5 12 plantă
9 5 12 5 hîntă presupuse
12 5 19 19 9 14 7 un dramatic german
22 1 12 5 18 9 5 nume de om
1 18 25 1 18 arbore

Inițialele citite de sus în jos dau numele unei poete celebre în țara noastră. Finalele cetite invers dau soțul acelei poete.

Deslegările se primesc până la 10 Mai. Se acordă 5 premii

POȘTA REDACȚIEI

D-lor *Eunică Dan Vasile*, Vom alege din cele scurte: — *Teodorescu Neteza*, *Al. A. Christescu*, *Enrico Amicis*, *I. Ciotar*, *C. Stoensescu*, *Dumfren*, *Cuininstag*, *Fică*, *A. Cozulescu*, *Ovidiu Jean*, *Aurel N. Ionescu*, Cu toată buna voință, nu s'a putut face nimic. Comitetul le-a respins. Încercați altele.

D-lor *Lorak*, *Coriolan*, *Al. I. Cernea*, *F. Antipa*, *Lucinescu-Durnești*, *C. Dumaschin*, *C. Vesely*; *Ecat. Papad.*, *Tușăneanu (de la Torda)*, *G. Hristescu*, udup. *Mihăescu-cântăreț*, *Micado*, *Popescu B. T.* Se vor publica la vreme. Puțină așteptare

«*Flori și fete*» ar fi ceva. E însă decoltat pe alocurea. Epigramele slabe. Altele cu plăcere. — *Cecilia T.* Metagrama nu întrunește condițiile. Alte jocuri cu plăcere. — *I. P. G. Prof. E* deja

prea veche; publicată și de Speranță---Șova-Bacii Da---Turbillon, Afi tradus un poet mediocru, o bucată slabă, în versuri fără ritm și fără rimă. Iată de ce nu se poate Alt-ceva cu plăcere. *Vesuviu*. Șarada da. --- *N. S. Th. Stroestii* Da Sarada; de ce nu culegi anecdote populare? --- *N. S. Zisu*. Cu tot regretul nu, altceva. *C. Vasiliu*, Prea veche formă și subiect. Lucruri noi se cer *Pierro*. Cu regret nu. *I. Pleșoianu*. Nu ne unim cu părerea Dr. Noi credem că adevărată fericire e numai în viață, iar dincolo de moarte e... moarte. Altfel bucată e bine scrisă. --- *Bly*. Da, ai progresat deja. Se vor publica „Flori de toporăși“ --- *De la Olt*. Cu plăcere. --- *S. din Oltenia* La vreme colaboratorul simpatic. --- *C. R. Altele* cu plăcere *N. Nic Iași*. E draguță bucată. Are unele prisosuri pe la mijloc. Finalul trebuie să-l schimbați însă; e prea ordinar prin câte lasă a se înțelege --- *Celor alți* în No. viitor

BIBLIOGRAFIE

Din vremuri apuse e titlul unui elegant volum datorit penei d-nei Iudita Secula, născută Truța. De și până în prezent cataloagele librăriilor noastre nu menționează numele d-nei Secula printre acelea ale scriitorilor, așa că autoarea e cu totul nouă, volumul se prezintă în cele mai favorabile condițiuni: scris într-o limbă curentă și într-un stil ales.

D-na Secula povestește o sumă de amintiri dintre anii 1848—1852, d'ale scenelor de restriște petrecute dupe adunarea de la Blaj, în Ungaria.

Volumul nu costă, cu toată eleganța și datorită stabilimentului artistic *Minerva*, de de cât un leu.

Efectele și desavantajele purtării corsetului. Conferința care a făcut atât sgomot în iarna aceasta, în cât autorul a trebuit s'o repete în Capitală și s'o ție și la Craiova, a fost scoasă în broșură. Tânărul doctor d. Gerotta, care, împreună cu d-na dr. Ermina Kaminsky, eminenta noastră colaboratoare a întreprins goana contra instrumentului de tortură: corsetul, a avut o bună idee dând în broșură conferința.

Ea va fi la îndemână restului marelui mulțimi de a o ști,—mai cu seamă că toată broșura, cu vre-o 20 de ilustrații relative, nu costă de cât 60 bani.

Un nou imm regal a apărut zilele din urmă, cu toți sorții de a și manifesta oficialitatea de oare ce musică e de maestrul d. Peters, iar versurile de colaboratorul nostru eminentul Teleor.

Deja în școli s'a introdus noul imm.

MAGASINUL de MANUFACTURA

CHWESTZER & C-nie
— LA DUCIPAL —

București, Str. Lipscaii, 66, București

Are onoare a înștiința pe stimata sa clientelă atât din Capitală cât și din provincie, că pentru sesoanele de toamnă și de iarnă a primit un bogat asortiment de *mătasuri, brocheuri negre și culori, lainagiuri, catifele, plușuri, picheturi și bânzeturi*.

Toate în curent cu ultima cerință a model
Prețurile sunt atât de convenabile în cât ono
rata noastră clientelă va fi pe deplin satisfăcută
Eșantilioane se trimit după cerere în toată țara

FABRICA ROMANA
DE BERE
E. LUTHER
Primul furnisor al Curții Regale
ȘOSEAUA BASARAB ȘI STR. ROSETT
BUCUREȘTI
BERE EXCELENȚĂ (En gros și En det ail
GRĂDINĂ DE VARĂ ȘI SALONUL
DE IARNĂ SPLENDID DECORATE, SUNT
ILUMINATE CU LUMINĂ ELECTRICĂ
DIN UZINA PROPRIE
MÂNCĂRI RECI GUSTOASE
MUSICA MILITARĂ EXECUTĂ ARIILE
CELE MAI PLĂCUTE
Prețuri moderate.—Intrarea liberă

MODE
COIFURE, COȘURI DE FLORI
COROANE
D-NA E. BESLEGEANU
Născută Briol
București. — Calea Victoriei, 65
Marele hotel Mano
vis-à-vis de grădina Ateneului
Casă fondată la 20 Octom. 1884

Are onoare a face cunoscut că s'a re-
intors din Paris de unde a adus un insem-
nat număr de pălării cu prețuri moderate.
Primește ori-ce reparație de pălării
Expediția în provincie contra ramburs.

CURA DE PRIMAVARA
Pelin bun extrafin

Se vinde numai

„DEALUL ZORILOR“

la G. S. Ardeleanu

—CALEA VICTORIEI No. 107 BUCUREȘTI—

DIN FABRICELE
D. N. BRAGADIRU

BIROU: STR. CAROL I, 66

SALONUL BRGADIRU

Din Calea Rahovei, este una din Princi-
palele Atracțiuni ale Capitalei

In fiecare seara Musica

Orchestra sub Conducerea D-lui

Oscar Pursch

LOC în Capitală; se caută a se cum-
păra cu 4-5000 lei, în ori-ce stradă
cu canal și apă; să aibă fațada cel puțin
12 metri și total să fie între 4-500 metri
pătrați.—Adresa la Administrația „Foaia
Populară“.

Lithografia
Tipografia
Fabrica de Cartonage
Farmaceutice
ALBERT BAER
Fondat 1850
Casa proprie
Usina motrica
TELEFON
BUCUREȘTI
TELEGRAM
BAER-BUCUREȘTI
Strada Numa-Pompiliu 7

LA GRANDE ENCYCLOPÉDIE

Inventaire raisonné des Sciences, des Lettres et des Arts

PUBLIÉE SOUS LA DIRECTION DE MM.

BERTHELOT, sénateur, membre de l'Institut.
H. DERENBOURG, prof à l'École des langues orientales.
A. Giry, de l'Institut, prof à l'École des chartes.
GLASSON, de l'Institut, prof à la Faculté de droit.
D. E. HAUN, bibliothécaire de la Faculté de médecine.
C. A. LAISANT, docteur es sciences mathématiques.

CH. V. LANGLOIS, ch. de cours à la Fac. des let. de Paris.
H. LAURENT, examinateur à l'École polytechnique.
E. LEVASSEUR, de l'Institut, prof au Collège de France.
G. LYON, maître de conférences à l'École normale supérieure.
E. MARION, professeur à la Sorbonne.
E. MUNTZ, de l'Institut, conservateur de l'École des Beaux-Arts.

Secrétaire général: André BERTHELOT, député de la Seine.

BIBLIOTHÈQUE COMPLÈTE

Quelle belle chose aussi qu'une ENCYCLOPÉDIE bien faite! et que de richesses contiendra ce nouvel inventaire des sciences

Anatole FRANCE

23 VOLUMES PARUS
27600 PAGES
30 GROS VOLUMES DE 1200 PAGES

Relié: 800 fr.
payables 25 fr. par mois
ou 700 fr. comptant

S'adresser à M. Nicolesco BASILE, Libraire, 8 Str. Biscrica Enei, à BUCAREST.